

Pressfriheten inför valet 2026 – detta lovar partierna

Pressfriheten provas inte i högtidliga tal, utan i de politiska besluten. Inför valet 2026 har Reportrar utan gränser därför ställt sex frågor till samtliga åtta riksdagspartier om vad de konkret vill göra för att stärka journalisters möjligheter att granska makten och allmänhetens rätt till oberoende information.

Frågorna rör några av de mest avgörande utmaningarna för pressfriheten i Sverige. Hur ska offentlighetsprincipen försvaras när journalister vittnar om försenade besked, höga avgifter och en växande användning av sekretess? Vad bör staten göra när lokala redaktioner försvinner och kommuner riskerar att hamna i medieskugga? Hur ska journalister skyddas mot hot, hat och trakasserier – och mot kostsamma rättsprocesser som kan användas för att stoppa granskningar?

Vi frågar också om partierna vill förändra utbildningsförbudet vid skyddsobjekt, som har lett till att journalister dömts för bilder tagna i samband med nyhetsrapportering. Den sjätte frågan gäller vad Sverige bör göra för att bidra till att den fängslade journalisten Dawit Isaak och förläggaren Gui Minhui frigges.

Svaren visar att alla partier säger sig vilja värna pressfriheten. Men när de ska ange konkreta reformer, lagändringar och ekonomiska satsningar blir skillnaderna tydligare. Några föreslår nya stöd, skärpta myndighetsuppdrag eller förändrad lagstiftning. Andra hänvisar till åtgärder som redan har genomförts, vill utreda frågorna vidare eller avvakta innan de tar ställning. På flera områden är det bara ett fåtal partier som lämnar tydliga löften om förändring.

I den här sammanställningen går vi först igenom frågorna en och en. Vi beskriver bakgrunden, sätter svaren i ett större sammanhang och jämför partiernas besked. Därefter redovisar vi partiernas svar i sin helhet. Syftet är att göra det möjligt för väljare, journalister och andra att se var partierna faktiskt skiljer sig åt – och vad deras löften kan innebära för pressfriheten efter valet.

Denna sammanställning börjar med att sammanfatta partiernas svar. Därefter kommer vi med vår slutsats och avrundar med partiernas hela svar.

1. Offentlighetsprincipen

Vilka konkreta förslag har ert parti för att stärka journalisters möjlighet att få ut allmänna handlingar och granska myndigheter?

I många år har Reportrar utan gränser, Journalistförbundet och en rad experter varnat för att den svenska offentlighetsprincipen håller på att urholkas. Enligt svensk lag kan journalister och medborgare begära ut alla uppgifter, handlingar och liknande som finns hos offentliga myndigheter. I en av grundlagarna – tryckfrihetsförordningen – finns det bestämmelser om allmänhetens rätt att ta del av allmänna handlingar. Det här gör att svenska journalister haft en mycket stor tillgång till information, jämfört med kolleger i andra länder. Men det är en möjlighet som alltmer beskärs.

I Reportrar utan gränser kommande rapport "Stängda dörrar – Lokaljournalister om pressfrihetens utmaningar valåret 2026" berättar journalister att de upplever att kommuner och regioner i flera fall medvetet försvårar och fördröjer utlämning av offentliga handlingar. Höga avgifter – även på digitalt material – gör att det kan bli kostsamt för lokaltidningar att granska kommunala makthavare.

Journalistförbundet och yttrandefrihetsexperter har varnat för att sekretesstämpeln använts allt flitigare de senaste åren. Införande av utlandsspionerilagen och flera andra lagar har begränsat möjligheten för journalister att granska makten. Det finns visserligen undantag.

I maj 2026 röstade riksdagen igenom en lag som innebär att offentlighetsprincipen från och med den 1 januari 2027 även ska gälla för friskolor. Det är en positiv förändring för de reportrar som granskar skolor men den övergripande trenden är trots allt att det blir svårare att få ut allmänna handlingar, vittnar många journalister. Det var mot bakgrund av detta vi ställde ovanstående fråga. Alla partier utom Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna tar upp vikten av att offentlighetsprincipen ska omfatta friskolor.

Regeringsunderlagets svar

Sverigedemokraterna anser att dagens system fungerar bra men att det i vissa enskilda fall kan dröja för länge med att lämna ut offentliga handlingar. Moderaterna skriver att de fortsätter värna om JO och JK:s roller att kontrollera att offentlighetsprincipen följs. Kristdemokraterna är inne på samma linje och menar att det inte i första hand behövs ny lagstiftning utan bättre efterlevnad av befintliga regelverk i de fall det finns brister i offentlighetsprincipen. Liberalerna vill underlätta för grävande journalistik genom att inrätta en oberoende fond för granskande journalistik.

Oppositionens svar

Flera partier nämner att de vill införa ett lobbyregister eller motsvarande där det ska bli lättare att se vilka kontakter lobbyister och politiker har. Socialdemokraterna vill att riksdagsledamöternas ekonomiska situation ska bli lättare att kontrollera (aktieinnehav, styrelseuppdrag och liknande). Vänsterpartiet vill se insatser (som utbildning) för att se till att offentlighetsprincipen efterlevs. Centerpartiet vill införa en digital "transparensgaranti" som innebär att fler handlingar från stat, regioner och kommuner ska bli digitalt tillgängliga. Även C vill ha ett lobbyregister samt att det ska bli lättare att se vilka ekonomiska förehavande ledamöterna i riksdagen har. Mp är också inne på att öka den digitala tillgängligheten, men lyfter även frågan om dagens avgifter för att lämna ut allmänna handlingar. Det är en utgift som flera lokaltidningar ser som problematisk.

2. Lokal journalistik

**Vilket ansvar har staten för att säkra oberoende lokal journalistik i hela landet?
Vilka förändringar vill ni göra av exempelvis mediestöd, distributionsstöd eller
andra insatser mot så kallade vita fläckar?**

Under de senaste årtiondena har den svenska lokalpressen fått det allt tuffare. Den svenska lokalpressens annonsintäkter har rasat sedan finanskrisen 2008, samtidigt som techjättarna tagit över stora delar av marknaden. Denna utveckling har skapat "vita fläckar" i nyhetsbevakningen – kommuner som helt saknar en lokal nyhetsredaktion eller riktad bevakning. 2015 var antalet sådana kommuner 59. I augusti 2026 har det ökat till 78 kommuner, enligt Mediestudiers databas. När journalister inte längre finns på plats i kommunerna upplevs bevakningen bli ytligare, mer blåljus och mindre politik. Samtidigt som den prenumererade pressen dragit sig tillbaka har public service-bolagen SVT och SR ökat sin lokala närvaro för att motverka medieskugga. Trots att annonsmarknaden minskat kraftigt är många mediehus fortfarande lönsamma, främst tack vare digitala prenumerationer och mediestödet. För lokalpressen är stödet ofta avgörande. Det var mot bakgrund av detta som vi ställde ovanstående fråga till partierna.

Regeringsunderlagets svar

Sverigedemokraterna skriver att Public service-uppdraget inkluderar lokal nyhetsbevakning. Finns det brister i bevakningen inom vissa geografiska områden så ska det lösas med befintliga resurser. Moderaterna är inne på samma linje och hänvisar till den nya lagen för Public service och det nya sändningstillståndet mellan 2026 och 2033.

Liberalerna har en avvikande uppfattning gentemot sina regeringskolleger. De vill se ett utökat stöd till Public service som de även vill grundlagsskydda. I dag regleras public service bland annat genom den nya public service-lagen och genom riksdagens och regeringens beslut om uppdrag och finansiering. En vanlig lag kan dock ändras genom ett vanligt riksdagsbeslut. För att ändra en grundlag krävs däremot två likalydande riksdagsbeslut med ett riksdagsval emellan. Kristdemokraterna svarar inte med några konkreta förslag men skriver att fri och oberoende journalistik är en viktig demokratifråga.

Oppositionens svar

Inom oppositionen vill Socialdemokraterna se en förstärkning av mediestödet, men lägger till att de inte tror att dagens mediestöd klarar framtidens utmaningar. De vill därför ha en bred parlamentarisk utredning om framtidens mediepolitik.

Miljöpartiet vill också stärka dagens mediestöd. Det vill även Vänsterpartiet som är kritisk mot det nuvarande stödet som de anser har lett till minskad mångfald inom medier. Partiet skriver också att de under den senaste mandatperioden föreslagit 500 miljoner kronor mer i mediestöd än regeringen.

Dagens system för mediestöd infördes 1 januari 2024 och är till för att "stärka demokratin genom att främja allmänhetens tillgång till oberoende nyhetsförmedling av hög kvalitet." Anslaget uppgår i år till 977 miljoner kronor, enligt Mediemyndigheten.

Centerpartiet svarar att de vill stödja den lokala journalistiken genom att inrätta ett nationellt centrum för undersökande journalistik, enligt förebild från Norge och Danmark. Detta centrum ska ge stöd till lokala redaktioner och bistå resurskrävande granskningar.

3. Hot och hat

Vilka konkreta åtgärder vill ert parti genomföra för att skydda journalister mot hot, hat och trakasserier? Bör polis, åklagare eller andra myndigheter få ett tydligare uppdrag i dessa frågor?

Hot och hat mot medier ökar även i väst. V-Dem 2026 på Göteborgs universitet är en av världens främsta på att undersöka demokratins utveckling i världen. I sina senaste studier uppger de att demokratin i Västeuropa och Nordamerika nått sin lägsta nivå på över 50 år för genomsnittsmedborgaren, främst på grund av utvecklingen i USA. Yttrandefriheten hör till det som försämras mest och medier angrips när demokratier försvagas.

I vår kommande rapport Stängda dörrar har vi intervjuat 25 svenska lokaltidningsjournalister. 16 av dessa uppger att de har utsatts för hot det senaste året. Hot, trakasserier, uthängningar och stämningshot stoppar sällan en publicering direkt, men skadar arbetsmiljön och riskerar att göra journalistiken försiktigare. Kvinnliga journalister utsätts särskilt för sexistiska och personliga angrepp. Det är därför nödvändigt att agera.

När journalister tystnar eller backar förlorar allmänheten information och makten slipper granskning. Att skydda medier och journalister är att skydda demokratin. Mot bakgrund av detta ställde vi ovanstående fråga.

Regeringsunderlagets svar

Moderaterna hänvisar till den miljösatsning som gjorts på Brottsofferjouren för att bygga upp en nationell kontaktpunkt för journalister samt att Mediemyndigheten fått i uppdrag att följa frågan om journalisters säkerhet, samt satsningar på polisen och åklagarväsendet. Kristdemokraterna uppger att de vill stärka skyddet mot hot, hat och trakasserier.

Sverigedemokraterna uppger att de drivit på för att höja straffen, vilket i praktiken lett till att straffen för olaga hot höjts.

Liberalerna hänvisar till skärpningen av straffen för brott mot journalister på grund av deras arbete. Den lagen gäller sedan 1 augusti 2023 och är en straffskärpning mot brott som riktas mot "personer som utför uppdrag med samhällsnyttig funktion", vilket även omfattar blåljuspersonal. Liberalerna anser även att polis och åklagare bör få ett tydligare uppdrag, bland annat ska påverkansbrott prioriteras.

Oppositionens svar

Socialdemokraterna vill att det tas fram en konkret handlingsplan för att angripa detta problem.

Vänsterpartiet vill ge polis och åklagare mer resurser för att utreda hot, hat och våldsbrott begångna mot journalister samt stärka skyddet mot näthat och digitala trakasserier.

Centerpartiet skriver att de vill att myndigheternas uppdrag ska bli tydligare och att polisens enhet som jobbar med demokratifrågor ska stärkas. De vill även att Brottsförebyggande rådet ska utbilda och stötta mediehus i att hantera och anmäla hot samt öka stödet till Brottsofferjouren och införa ett offentligt stöd till medieföretag att investera i säkerhetsåtgärder.

Miljöpartiet anser att kunskapen om hot och hat mot journalister behöver höjas hos åklagarna och polisen. Även Miljöpartiet vill ge stöd till mindre redaktioners säkerhetsarbete. De anser även att det behövs en samlad strategi mot desinformation och näthat och att kraven på de sociala medieplattformarna måste skärpas.

4. Stämningshot

**Anser ert parti att skyddet mot rättsprocesser som används för att tysta granskande journalistik, så kallade SLAPP-processer, är tillräckligt i Sverige?
Svara ja eller nej, och ange om ni vill stärka skyddet även i rent svenska tvister.**

Stater, företag och andra mäktiga aktörer försöker ibland tysta granskningar genom stämningar och hot om rättsliga åtgärder. När processerna är uppenbart ogrundade eller missbrukas för att hindra samhällsdebatt kallas de SLAPP – Strategic Lawsuits Against Public Participation. Syftet är ofta att stoppa granskningar genom att skrämma och sätta ekonomisk press på redaktioner som undersöker deras förehavanden.

CASE, Coalition Against SLAPPs in Europe, är en europeisk koalition som kartlägger och motverkar sådana stämningar. I sin rapport 2025 redovisar CASE 1 303 fall i 43 europeiska länder sedan 2010. Utvecklingen har väckt oro inom EU. År 2024 antogs direktiv (EU) 2024/1069 som ska minska antalet SLAPP-stämningar. Direktivet skulle genomföras senast den 7 maj 2026 och gäller civilrättsliga tvister med gränsöverskridande följder. Sverige genomförde det genom lag (2026:241), som gäller sedan den 1 maj 2026. Helt nationella tvister omfattas inte av direktivet eller den nya svenska lagen. För sådana fall finns en icke-bindande rekommendation från EU-kommissionen om ett bredare skydd.

I Reportrar utan gränsers rapport Stängda dörrar klassas exemplen inte som SLAPP, men flera svenska lokaljournalister berättar om liknande stämningshot. En krögare som ville få en artikel avpublicerad och en offentlig person som krävde att en bild skulle tas bort. Företag har även hotat att dra in annonser eller skada journalisters karriärer om texter inte ändrades. Sådana påtryckningar kan göra journalistiken försiktigare och låta mäktiga aktörer undgå granskning. Mot denna bakgrund ställde vi ovanstående fråga till de åtta riksdagspartierna.

Regeringsunderlagets svar

Sverigedemokraterna uppfattar det som att problemet med SLAPP-stämningar är marginellt i Sverige och Moderaterna svarar att det förstärkta skyddet (efter ett EU-direktiv) nyligen trädde i kraft i Sverige och att det är rimligt att utvärdera effekten av denna lag innan man tar ställning om att utöka skyddet. Kristdemokraterna vill stärka skyddet mot stämningar men lovar ingen utvidgning till att det ska omfattas tvister i Sverige. Liberalerna hänvisar till EU-direktivet. Liberalerna svarar dock att det behöver utredas om skyddet är tillräckligt i svenska tvister utan EU-koppling.

Oppositionens svar

Centerpartiet anser inte att dagens lagstiftning räcker och påpekar att EU-direktivet – som endast gäller stämningar över gränser – inte räcker utan att stämningar för att tysta journalister även borde gälla svenska tvister och att de som stämmer för att tysta granskningar borde stå för motpartens rättegångskostnader. Även Miljöpartiet vill ha ett starkare skydd mot stämningar i Sverige men preciserar inte detta. Partiet vill också införa ett stöd till mindre redaktioner i Sverige som utsätts för okynnesstämningar. Vänsterpartiet anser att skyddet är otillräckligt men utlovar inte uttryckligen en utvidgning till svenska tvister. Socialdemokraterna skriver att problemet inte är så stort i Sverige men att de bevakar frågan. Vänsterpartiet hänvisar också till EU-direktivet och den nationella lagstiftningen (prop 2025/26:64).

5. Avbildning av skyddsobjekt

Vill ert parti ändra lagen om avbildningsförbud vid skyddsobjekt så att journalister inte riskerar straff för legitim nyhetsrapportering? Svara ja eller nej, och utveckla gärna.

Pressfriheten hotas inte bara av våld och stämningar. Även lagar kan göra journalistiskt arbete brottsligt. Den 1 januari 2023 trädde ändringar i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen i kraft. Sedan dess gäller skyddslagens avbildningsförbud även när journalister fotograferar eller filmar i publicistiskt syfte. Lagändringen har lett till fällande domar för journalister. Dokumentärfilmaren Alex Veitch dömdes till 40 dagsböter efter att ha filmat polishuset i Solna. Siljan News reporter Nisse Schmidt dömdes till 30 dagsböter efter att ha fotograferat Tullverkets tillfälliga barack i Idre. Han hade tidigare fotograferat byggnaden men kände inte till att den omklassificerats till skyddsobjekt.

I Reportrar utan gränser kommande rapport Stängda dörrar placerar 14 av 25 lokaljournalister politisk påverkan, lagstiftning och stämningshot bland de två största hoten mot pressfriheten. Flera oroas över nya lagar som minskar insynen och möjligheten att granska företag och offentlig förvaltning. När journalister riskerar straff för informationsinsamling försvagas allmänhetens rätt till granskning och insyn. Det var mot bakgrund av detta vi ställde ovanstående fråga till de åtta riksdagspartierna.

Regeringsunderlagets svar

Sverigedemokraterna, Moderaterna och Kristdemokraterna vill inte ändra lagen om avbildning av skyddsobjekt och Liberalerna svarar att de inte tagit ställning till en förändring av den nuvarande lagstiftningen.

Oppositionens svar

Vänsterpartiet svarar att de vill se en förändring eftersom "...de nya bestämmelserna tillämpats på ett sätt som inte var lagstiftarens avsikt. Det är inte rimligt att journalister ska dömas på grund av sin journalistiska rapportering." Socialdemokraterna och Centerpartiet uppger att de i nuläget inte har några förslag om att ändra lagstiftningen. Miljöpartiet svarar att de i dagsläget inte har något förslag på att ändra lagen.

6. Dawit Isaak och Gui Minhai

Vad bör Sverige göra för att bidra till att Dawit Isaak och Gui Minhai frigges?

Den 23 september 2026 är det 25 år sedan den svenska journalisten och författaren Dawit Isaak fängslades i Eritrea. Det är en personlig tragedi för honom och hans familj men även en viktig pressfrihetsfråga. När auktoritära regimer fängslar journalister och ger sig på medier måste det få konsekvenser. Reportrar utan gränser och flera andra organisationer och privatpersoner har därför jobbat intensivt med att uppmärksamma hans fall.

Vi har även jobbat mycket med att uppmärksamma den fängslade svenska förläggaren Gui Minhai som gav ut böcker som kritiserade den auktoritära ledningen i Kina. Den 17 oktober 2015 kidnappades han av kinesiska agenter under en semesterresa till Thailand. Han har sedan dess varit fängslad i Kina.

Skulden vilar tyngst på de länder som orättfärdigt fängslat Dawit Isaak och Gui Minhai. Men i båda fallen uppmanar vi också den svenska regeringen och EU att agera mer kraftfullt för att de båda ska frigges. Det var mot bakgrund av detta vi ställde ovanstående fråga till de åtta riksdagspartierna.

Regeringsunderlagets svar

Sverigedemokraterna vill att Sverige ska utöva större påtryckningar mot Eritrea och Kina. Liberalerna efterlyser ett starkare engagemang "i dessa frågor". Moderaterna svarar att det viktiga är att Sverige "oförtrutet" fortsätter sitt arbete med att de ska frigges på det sätt som gjorts under denna regering. Kristdemokraterna är inne på samma linje.

Oppositionens svar

Socialdemokraterna anser att det är viktigt att omgående öka ansträngningarna för att de båda släpps. Vänsterpartiet anser att regeringen behöver trycka på hårdare i bilaterala kontakter med Eritrea och Kina och verka för att skapa en stark internationell opinion för en frigivning. Centerpartiet tycker att Sverige ska använda "alla tillgängliga diplomatiska verktyg" för att öka trycket på Kina och Eritrea och Miljöpartiet anser att Sverige måste agera "betydligt mer kraftfull" för en frigivning.

Slutsatser

När man ställer partiernas enkätsvar mot deras faktiska agerande i riksdagen framträder en tydlig klyfta. De är alla överens om pressfrihetens stora betydelse. Men i den praktiska politiken prioriteras ofta nationell säkerhet, brottsbekämpning och politiska kompromisser högre än journalisters arbetsvillkor.

Flera partier talar i enkäten om att värna den granskande journalistiken. Samtidigt röstade en bred majoritet (Socialdemokraterna, Moderaterna, Sverigedemokraterna, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Liberalerna) igenom lagen om utlandsspioneri. Denna grundlagsändring gör det straffbart för journalister och visselblåsare att röja uppgifter som kan skada Sveriges relationer till andra stater eller internationella organisationer. Det är en direkt inskränkning av tryckfriheten som partierna i regeringsställning och Socialdemokraterna sällan berör när de talar om att skydda granskningar.

Ett växande hot mot pressfriheten är statens ökade informationsinhämtning. Lagar om hemlig dataavläsning och EU-förslaget om Chat Control underminerar i praktiken det heliga källskyddet. När staten får utökade befogenheter att läsa krypterad kommunikation vågar färre källor träda fram. Tidöpartierna och Socialdemokraterna har varit drivande i detta. Konflikten mellan brottsbekämpning och meddelarskydd osynliggörs nästan helt i deras svar.

Liberalerna lyfter fram att de vill grundlagsskydda public service. Det är ett väldigt bra förslag som Reportrar utan gränser välkomnar. Public service behöver stärkas i dessa orostider. Men Liberalerna reglerar samtidigt med stöd av Sverigedemokraterna som vill snäva in uppdraget mer och motsatte sig att tillföra extra medel för att kompensera de ökade kostnaderna som uppstod då TV 4 lämnade marknätet. Det nya sändningstillståndet för 2026–2033 blev också en förhandling som ledde till att public service fick en budget som inte kompenserade för de kommande årens kostnadsökning.

Enkäten tar upp förbudet att fotografera skyddsobjekt. Här är regeringspartierna och Socialdemokraterna tydliga med att de inte vill ändra lagen. De står fast vid förändringen från

2023. De är medvetna om att lagstiftningen leder till att journalister döms för legitim nyhetsrapportering, men anser att säkerhetsintressen väger tyngre. Endast Vänsterpartiet kräver en lagändring. Miljöpartiet uppger att de är öppna för att införa undantag för journalister men har inga konkreta förslag på hur.

Trots tystnaden kring säkerhetslagarna finns det tydliga ljuspunkter. I flera frågor råder en samsyn över blockgränserna. Riksdagen är enad om att både Dawit Isaak och Gui Minhai måste frigges. En stor majoritet kräver dessutom en betydligt hårdare diplomatisk linje mot Kina och Eritrea. Det finns också en samsyn för att öka insynen i friskolor, vilket underlättar för framtida journalistisk granskning. Denna samsyn visar att politisk vilja faktiskt kan bryta igenom kommersiell sekretess.

Alla partier slår också fast att angrepp på journalister är ett akut hot mot demokratin. Lösningarna skiljer sig åt – straffskärpningar kontra stödresurser – men enigheten kring problembilden ger en god grund för att hantera de problem som finns.

Några slutsatser från Reportrar utan gränsers enkät:

- Samtliga åtta riksdagspartier bedyrar pressfrihetens betydelse, men när det gäller konkreta lagreformer, finansiering och skärpt insyn spretar besked betydligt.
- Centerpartiet är ensamt om ett uttryckligt krav på att det befintliga skyddet mot SLAPP-processer ska utvidgas till rent svenska tvister. Miljöpartiet vill stärka skyddet men preciserar inte om det även ska omfatta sådana tvister. Flera andra partier är öppna för förändringar för att motverka stämningar, men vill först utvärdera vilket skydd EU:s nya direktiv ger. Sverigedemokraterna anser att dagens skydd är tillräckligt.
- Vänsterpartiet är det enda parti som vill ändra avbildningsförbudet som gjort att flera journalister som filmat eller fotat skyddsobjekt har fällts.
- Splittrad syn på hur lokaljournalistiken ska stödjas. När 78 kommuner helt saknar lokalredaktion föreslår Centerpartiet ett nationellt centrum för undersökande journalistik och Liberalerna vill grundlagsskydda Public Service. Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet vill se ett ökat eller omställt mediestöd, medan Moderaterna och Sverigedemokraterna anser att frågan främst ska lösas inom Public Service befintliga ramar.
- Det finns en stark politisk samstämmighet om att Sverige och EU måste skärpa de diplomatiska påtryckningarna gentemot Eritrea och Kina för att få de fängslade svenskarna Dawit Isaak och Gui Minhai fria.

Valenkät 2026: Så vill partierna stärka pressfriheten

*Partiernas svar redovisas i ordning efter deras valresultat 2022.

SOCIALDEMOKRATERNA

1. Vilka konkreta förslag har ert parti för att stärka journalisters möjlighet att få ut allmänna handlingar och granska myndigheter?

Vi vill utöka området för offentlighetsprincipen till verksamheter finansierade av skattemedel, så som privata vård- och omsorgsföretag och privata huvudmän för skolor.

Vi har varit drivande i införandet av ett lobbyregister som nu finns som förslag. Det är viktigt för att öka transparensen för kontakten mellan politiker och lobbyister. Vi vill att riksdagens ekonomiska register över ledamöternas aktieinnehav, styrelseuppdrag och andra ekonomiska intressen göras mer lättillgängligt genom att uppgifterna publicera på riksdagens hemsida.

Vidare har vi i konstitutionsutskottet varit noggranna i de granskningar som skett i utlämningsärenden av offentliga handlingar att de ska ske i enlighet med grundlagens bestämmelser och att det inte är acceptabelt att fördröja – oavsett regering. I EU har vi länge velat se en offentlighetsprincip som liknar den svenska.

2. Vilket ansvar har staten för att säkra oberoende lokal journalistik i hela landet? Vilka förändringar vill ni göra av exempelvis mediestöd, distributionsstöd eller andra insatser mot så kallade vita fläckar?

Starka, självständiga och livskraftiga medier i hela landet är en viktig del i vår demokrati men det är olyckligt att det nya mediestödet bidragit till minskad mångfald av perspektiv. Mediestödet behöver därför snarast utvärderas och förändringar kan behöva göras. De stödpengar som finns idag behöver också betalas ut. Vi har också föreslagit en förstärkning av mediestödet.

Trots eventuella justeringar kommer dagens mediestöd inte klara framtidens utmaningar. Vi vill därför se en bred parlamentarisk utredning som får i uppgift att ta fram en mediepolitik för framtiden.

3. Vilka konkreta åtgärder vill ert parti genomföra för att skydda journalister mot hot, hat och trakasserier? Bör polis, åklagare eller andra myndigheter få ett tydligare uppdrag i dessa frågor?

Hot och hat mot journalister och opinionsbildare är ett kraftigt och snabbt växande problem. Enskilda drabbas men i förlängningen drabbas också demokratin. När hot och hat begränsar vad vi vågar uttrycka och diskutera försämras snabbt det demokratiska samtalet och den aggressive kan styra debatten. Utvecklingen påverkar också allmänhetens vilja att engagera sig politiskt och fullt ut nyttja sin yttrandefrihet i samhällsdebatten. Politiska krafter i Sverige – inte minst trollfabriker och propagandacentraler på högerkanten – underblåser den här utvecklingen. Vissa lagskärpningar har skett och Mediemyndigheten har fått i uppdrag att följa arbetet med

journalisters säkerhet i Sverige. Det är vällovligt men långt ifrån tillräckligt. Vi vill se att det tas fram en konkret handlingsplan för att angripa detta problem.

4. Anser ert parti att skyddet mot rättsprocesser som används för att tysta granskande journalistik, så kallade SLAPP-processer, är tillräckligt i Sverige? Svara ja eller nej, och ange om ni vill stärka skyddet även i rent svenska tvister.

Det svenska systemet med ansvarig utgivare och lagar stiftade med skydd för journalistisk verksamhet ger i grunden ett gott skydd för journalistiken. Den problematiken ni beskriver är inte så stort som i många andra länder. Vi bevakar frågan men har i nuläget inga förslag på förändringar.

5. Vill ert parti ändra lagen om avbildningsförbud vid skyddsobjekt så att journalister inte riskerar straff för legitim nyhetsrapportering? Svara ja eller nej, och utveckla gärna.

I den osäkra omvärld vi lever i har behovet av att skydda våra skyddsobjekt ökat. Samtidigt är det olyckligt om viktig och legitim journalistik försvåras till följd av avbildningsförbudet. Det är dock en fråga om att hitta en väl avvägd lagstiftning, då det inte krävs stor fantasi för att se hur journalistisk täckmantel skulle kunna användas för andra syften. Vi har i nuläget inga förslag om att förändra lagstiftningen i stort.

6. Vad bör Sverige göra för att bidra till att Dawit Isaak och Gui Minhai frigges?

Vi kräver att de svenska politiska fångarna Gui Minhai och Dawit Isaak omedelbart frigges. De har blivit offer för orättvisa rättsprocesser och hålls fängslade under förhållanden som bryter mot internationella normer och principer. Dessa fall är inte bara tragiska exempel på personligt lidande, utan också en skarp påminnelse om de hot som förtryckande regimer utgör mot yttrandefrihet, akademisk frihet och mänsklig värdighet.

Det är av stor vikt att Sveriges regering i multilaterala sammanhang och vid bilaterala kontakter tar upp den utsatta situationen för oppositionspolitikere och människorättsförsvarare. Det är viktigt att omgående öka ansträngningarna för att dessa politiska fångar frigges och att deras mänskliga rättigheter respekteras.

SVERIGEDEMOKRATERNA

1. Vilka konkreta förslag har ert parti för att stärka journalisters möjlighet att få ut allmänna handlingar och granska myndigheter?

Vi anser att dagens system fungerar väl. I enskilda fall så kan långa handläggningstider vara ett problem.

2. Vilket ansvar har staten för att säkra oberoende lokal journalistik i hela landet? Vilka förändringar vill ni göra av exempelvis mediestöd, distributionsstöd eller andra insatser mot så kallade vita fläckar?

Public serviceuppdraget innefattar finansiering till etablerade medier vilket även inkluderar en lokal nyhetsbevakning. Ser man en tydlig brist inom ett geografiskt område så kan det vara aktuellt med en omfördelning av befintliga resurser.

3. Vilka konkreta åtgärder vill ert parti genomföra för att skydda journalister mot hot, hat och trakasserier? Bör polis, åklagare eller andra myndigheter få

ett tydligare uppdrag i dessa frågor?

Sverigedemokraterna och regeringen har tillsammans föreslagit förändringar som innebär att det blir lättare för domstolarna framöver att döma i den övre delen av straffskalan. Detta innebär att straffen för olaga hot i praktiken kommer höjas när domstolarna börjar tillämpa den övre delen av straffskalan oftare. Vi har även föreslagit riksdagen att den så kallade mängdrabatten skall reformeras. Bedömningen av den samlade brottslighetens straffvärde kommer då som utgångspunkt att utgå från straffvärdena för vart och ett av de brott som ingår i brottsligheten. På detta sätt blir det betydligt mer kännbart att hota någon än det varit innan, i synnerhet om man hotar samma person flera gånger.

4. Anser ert parti att skyddet mot rättsprocesser som används för att tysta granskande journalistik, så kallade SLAPP-processer, är tillräckligt i Sverige? Svara ja eller nej, och ange om ni vill stärka skyddet även i rent svenska tvister.

Ja. Sverigedemokraterna är medvetna om att fenomenet förekommer i vissa länder och att det är ett problem. Vi uppfattar dock att den svenska rättsordningen är konstruerad på ett sådant sätt att uppenbart ogrundade rättsprocesser är svåra att driva i Sverige.

5. Vill ert parti ändra lagen om avbildningsförbud vid skyddsobjekt så att journalister inte riskerar straff för legitim nyhetsrapportering? Svara ja eller nej, och utveckla gärna.

Nej, vi anser att lagen som den är utformad idag fyller sitt syfte.

6. Vad bör Sverige göra för att bidra till att Dawit Isaak och Gui Minhai friges?

Gällande Dawit Isaak så har vi tagit upp fallet i förslag till riksdagsbeslut om att utöva större påtryckningar mot den eritreanska regimen och vi har bland annat i skriftliga frågor flera gånger lyft situationen med Gui Minhai. Vi avser fortsätta att ställa tydliga krav på att regeringen är drivande i dessa och andra konsulära fall.

MODERATERNA

1. Vilka konkreta förslag har ert parti för att stärka journalisters möjlighet att få ut allmänna handlingar och granska myndigheter?

Ett exempel är den moderatledda regeringens lagförslag att offentlighetsprincipen införs i fristående skolor, förskolor och fritidshem. Det kommer att tydligt utöka rätten att ta del av allmänna handlingar. Moderaterna värnar också fortsatt om JO och JK roller i kontrollen och efterlevnad av offentlighetsprincipen.

2. Vilket ansvar har staten för att säkra oberoende lokal journalistik i hela landet? Vilka förändringar vill ni göra av exempelvis mediestöd, distributionsstöd eller andra insatser mot så kallade vita fläckar?

Moderaterna anser att tillgången till kvalitativ nyhetsförmedling på nationell, regional och lokal nivå är en central del av vårt demokratiska system. Den lokala mediebevakningen har varit viktig i framtagandet av det nya mediestödet som syftar till att hela landet ska ha tillgång till lokal journalistik och att motverka så kallade vita fläckar. För att säkerställa att mediestödet får avsedd effekt har regeringen beslutat om en uppföljning av stödet. Regeringen har också tagit fram en ny lag om Public Service och nya sändningstillstånd för perioden 2026 – 2033. I dessa betonas Public Service-företagens både rikstäckande och lokalt förankrade uppdrag. Samtidigt betonas

vikten av att Public Service inte agerar på ett sätt som riskerar att tränga undan den lokala och regionala journalistiken.

3. Vilka konkreta åtgärder vill ert parti genomföra för att skydda journalister mot hot, hat och trakasserier? Bör polis, åklagare eller andra myndigheter få ett tydligare uppdrag i dessa frågor?

En fungerande demokrati är beroende av fria medier där journalister kan göra sitt jobb utan att mötas av hot och hat. Därför har den moderatledda regeringen gett Brottsförbyggaren fått extra pengar för att bygga upp en nationell kontaktpunkt för journalister som behöver stöd eller skydd. Regeringen har också gett ett uppdrag till Mediemyndigheten att följa frågan om journalisters säkerhet. Det viktigaste målet är sannolikt att följa upp det stärkta straffrättsliga skyddet för journalister som den moderatledda regeringen drivit igenom denna mandatperiod. Det är viktigt att säkerställa att det får den avsedda effekten. Moderaterna är också tydliga med att satsningen på polis och åklagare måste fortsätta, även för skyddet av journalister.

4. Anser ert parti att skyddet mot rättsprocesser som används för att tysta granskande journalistik, så kallade SLAPP-processer, är tillräckligt i Sverige? Svara ja eller nej, och ange om ni vill stärka skyddet även i rent svenska tvister.

För någon månad sedan trädde ett stärkt skydd för sk SLAPP-processer i kraft i Sverige. Det är rimligt att utvärdera effekten av denna lag och vi har inte tagit ställning till om skyddet behöver utökas ytterligare.

5. Vill ert parti ändra lagen om avbildningsförbud vid skyddsobjekt så att journalister inte riskerar straff för legitim nyhetsrapportering? Svara ja eller nej, och utveckla gärna.

Nej, vi driver inte något sådant förslag även om vi har förståelse för en del av de invändningar som finns mot nuvarande ordning.

6. Vad bör Sverige göra för att bidra till att Dawit Isaak och Gui Minhai frigges?

Det är centralt att Sverige oförtrutet fortsätter detta arbete i de kanaler och på det sätt som nuvarande regering gjort.

VÄNSTERPARTIET

1. Vilka konkreta förslag har ert parti för att stärka journalisters möjlighet att få ut allmänna handlingar och granska myndigheter?

Vi vill stärka insynen genom att meddelarfriheten och efterforskningsförbudet ska gälla även i privat skattefinansierad verksamhet. Skola, vård och omsorg ska omfattas av samma krav på öppenhet som offentlig verksamhet. Vi ser allvarigt på återkommande uppgifter om att myndigheter brister i efterlevnaden av offentlighetsprincipen och försvårar journalisters arbete. Regeringskansliets hantering av handlingar till DN och SVT, som kritiserats av JO, är särskilt oroande. Självklart ska myndigheterna följa grundlagens krav på skyndsamhet och öppenhet. Bristerna tyder delvis på kunskaps- och resursbrist, vilket är oacceptabelt. Därför behövs insatser, tex utbildning, för att säkerställa att offentlighetsprincipen efterlevs.

2. Vilket ansvar har staten för att säkra oberoende lokal journalistik i hela landet? Vilka förändringar vill ni göra av exempelvis mediestöd,

distributionsstöd eller andra insatser mot så kallade vita fläckar?

Det nya mediestödet har tyvärr som vi varnade för lett till minskad mångfald på medieområdet. Ett modernt mediestöd behöver utformas för dagens verklighet och för att möta kraven i ett demokratiskt samhälle. Det ska värna lokal, regional och nationell nyhetsjournalistik samt mediemångfald. Systemet ska också vara så begripligt, rättvist och transparent som möjligt. De ekonomiska satsningarna i statsbudgeten behöver vara tillräckliga för att säkerställa att syftet med mediestödet; att stärka demokratin, kan uppfyllas. Vänsterpartiet har under den senaste mandatperioden föreslagit 500 miljoner mer till mediestödet än regeringen. Vi anser också att nollmoms bör utredas, liksom en återreglering av postväsendet och ett stärkt samhällsuppdrag för Postnord.

3. Vilka konkreta åtgärder vill ert parti genomföra för att skydda journalister mot hot, hat och trakasserier? Bör polis, åklagare eller andra myndigheter få ett tydligare uppdrag i dessa frågor?

Vänsterpartiet vill stärka skyddet för journalister genom att ge polis och åklagare bättre resurser att utreda hot, hat och våldsbrott begångna mot journalister, eftersom dessa angrepp också hotar yttrandefriheten och demokratin. Vi vill stärka skyddet mot näthat och digitala trakasserier, öka det förebyggande arbetet genom utbildning samt värna meddelarfriheten och källskyddet. Vi arbetar mot lagstiftning som begränsar granskande journalistik som t.ex. utlandsspionerilagen och Chat Control. Vi vill stärka public service och mediemångfalden.

4. Anser ert parti att skyddet mot rättsprocesser som används för att tysta granskande journalistik, så kallade SLAPP-processer, är tillräckligt i Sverige? Svara ja eller nej, och ange om ni vill stärka skyddet även i rent svenska tvister.

Nej. Vänsterpartiet har ställt sig bakom EU-direktivet mot SLAPP-processer och den nationella lagstiftningen (prop. 2025/26:64) då dessa är ett hot mot pressfriheten och demokratin. Vi är dock beredda att stärka det rättsliga skyddet för journalister och granskande medier ytterligare om det visar sig att kritiken är befogad.

5. Vill ert parti ändra lagen om avbildningsförbud vid skyddsobjekt så att journalister inte riskerar straff för legitim nyhetsrapportering? Svara ja eller nej, och utveckla gärna.

Ja. Tyvärr har det visat sig att den nya bestämmelsen tillämpats på ett sätt som inte var lagstiftarens avsikt. Det är inte rimligt att journalister ska dömas på grund av sin journalistiska rapportering.

6. Vad bör Sverige göra för att bidra till att Dawit Isaak och Gui Minhai frigges?

Regeringen behöver trycka på hårdare i bilaterala kontakter med Eritrea och Kina för att Dawit Isaak och Gui Minhai ska frigges villkorslöst. Men också verka inom EU och globalt för att skapa en stark internationell opinion för en frigivning.

CENTERPARTIET

1. Vilka konkreta förslag har ert parti för att stärka journalisters möjlighet att få ut allmänna handlingar och granska myndigheter?

Vi vill införa en digital transparensgaranti så att allmänna handlingar från stat, regioner och kommuner aktivt görs tillgängliga digitalt. Vi vill också införa ett nationellt, sökbart

öppenhetsregister för lobbyister och säkerställa att riksdagsledamöters ekonomiska intresseregister publiceras proaktivt och sökbart på nätet. Dessutom anser vi att offentlighetsprincipen ska utvidgas till att omfatta alla skolor, oavsett huvudman, för att garantera full insyn.

2. Vilket ansvar har staten för att säkra oberoende lokal journalistik i hela landet? Vilka förändringar vill ni göra av exempelvis mediestöd, distributionsstöd eller andra insatser mot så kallade vita fläckar?

Staten har ett ansvar att säkra förutsättningarna. Vårt mest konkreta förslag är att inrätta ett nationellt centrum för undersökande journalistik, med inspiration från Norge och Danmark. Detta centrum ska ge råd och stöd till lokala redaktioner för att genomföra större och mer resurskrävande granskningar. Vi vill också göra en löpande utvärdering av det nya mediestödet för att säkerställa att det är träffsäkert och uppfyller målet om livskraftig nyhetsförmedling i hela landet.

3. Vilka konkreta åtgärder vill ert parti genomföra för att skydda journalister mot hot, hat och trakasserier? Bör polis, åklagare eller andra myndigheter få ett tydligare uppdrag i dessa frågor?

Myndigheterna behöver ett tydligare uppdrag. Vi vill stärka kapaciteten hos polisens enheter som arbetar med demokratifrågor. Vi vill även ge Brottsförebyggande rådet ett tydligare uppdrag att utbilda och stötta mediehus i att hantera och anmäla hot. Vi vill också ge ökat stöd till Brottsofferjourerna i syfte att stärka deras arbete med att stötta utsatta journalister, samt införa ett offentligt stöd för mindre medieföretag att investera i säkerhetsåtgärder.

4. Anser ert parti att skyddet mot rättsprocesser som används för att tysta granskande journalistik, så kallade SLAPP-processer, är tillräckligt i Sverige? Svara ja eller nej, och ange om ni vill stärka skyddet även i rent svenska tvister.

Nej, skyddet är inte tillräckligt. Vi stödjer EU:s SLAPP-direktiv och anser att samma principer måste gälla även i rent svenska tvister. Skyddet mot strategiska rättegångar som syftar till att tysta journalister måste stärkas. En part som inleder en uppenbart ogrundad process för att tysta en granskning ska kunna bli skyldig att stå för motpartens samtliga rättegångskostnader. Detta skulle avskräcka från missbruk av rättssystemet.

5. Vill ert parti ändra lagen om avbildningsförbud vid skyddsobjekt så att journalister inte riskerar straff för legitim nyhetsrapportering? Svara ja eller nej, och utveckla gärna.

Nej, vi menar att lagen fyller ett syfte. Samtidigt det är viktigt att beslut om avbildningsförbud fattas restriktivt och enbart då det är nödvändigt. Det kan dock finnas skäl att följa upp vilka effekter den gällande lagstiftningen från 2010 har fått.

6. Vad bör Sverige göra för att bidra till att Dawit Isaak och Gui Minhai friges?

Sverige måste med all kraft agera för att Dawit Isaak och Gui Minhai friges. Vi anser att Sverige ska använda alla tillgängliga diplomatiska verktyg, både bilateralt och inom EU. Trycket mot Eritrea och Kina måste öka. Sverige bör vara en pådrivande röst inom EU för att unionens samlade politiska och ekonomiska tyngd ska användas för att kräva deras omedelbara frigivning. Att försvara svenska medborgare och pressfriheten globalt är en utrikespolitisk prioritet.

1. Vilka konkreta förslag har ert parti för att stärka journalisters möjlighet att få ut allmänna handlingar och granska myndigheter?

Offentlighetsprincipen är en hörnsten i den svenska demokratin och ska värnas. De lagar som finns är i grunden utformade för att säkerställa insyn i offentlig verksamhet. Om reglerna inte skulle följas som avsett är lösningen i första hand inte ny lagstiftning, utan en bättre efterlevnad av befintligt regelverk.

2. Vilket ansvar har staten för att säkra oberoende lokal journalistik i hela landet? Vilka förändringar vill ni göra av exempelvis mediestöd, distributionsstöd eller andra insatser mot så kallade vita fläckar?

En fri och oberoende lokal journalistik är en viktig demokratifråga. Vi välkomnar att beredskapsperspektivet belyses mer. Det är angeläget att det finns goda förutsättningar för kvalitativ journalistik även under höjd beredskap och krig, exempelvis genom robusta system för distribution och informationsförsörjning.

Mediestöd ska utformas så att det värnar mångfald och tillgänglighet utan att äventyra mediernas oberoende. Staten ska hålla armlängds avstånd till redaktionernas arbete och innehåll.

3. Vilka konkreta åtgärder vill ert parti genomföra för att skydda journalister mot hot, hat och trakasserier? Bör polis, åklagare eller andra myndigheter få ett tydligare uppdrag i dessa frågor?

Vi vill stärka journalisters skydd mot hot, hat och trakasserier. Rättsväsendet ska ha god förmåga att utreda och lagföra hot som riktas mot journalister, och myndigheter behöver fortsätta utveckla sitt arbete för att förebygga och motverka den typen av brottslighet.

4. Anser ert parti att skyddet mot rättsprocesser som används för att tysta granskande journalistik, så kallade SLAPP-processer, är tillräckligt i Sverige? Svara ja eller nej, och ange om ni vill stärka skyddet även i rent svenska tvister.

Nej. Rättsprocesser ska inte kunna användas för att tysta granskande journalistik eller begränsa det fria meningsutbytet. Vi bereder just nu hur EU:s nya direktiv *om skydd för personer som deltar i den offentliga debatten mot uppenbart ogrundade anspråk och rättegångsmissbruk* bäst ska kunna implementeras i svensk rätt. Detta arbete är viktigt för att stärka skyddet mot s.k. SLAPP-processer.

5. Vill ert parti ändra lagen om avbildningsförbud vid skyddsobjekt så att journalister inte riskerar straff för legitim nyhetsrapportering? Svara ja eller nej, och utveckla gärna.

Nej. Att avbilda skyddsobjekt utan tillstånd är inte att betrakta som legitim nyhetsrapportering.

6. Vad bör Sverige göra för att bidra till att Dawit Isaak och Gui Minhai frigiges?

Sverige ska fortsätta arbeta långsiktigt och uthålligt för Dawit Isaaks och Gui Minhais frigivning. Regeringen bör använda de tillgängliga diplomatiska kanalerna, både bilateralt och inom EU, för att hålla frågorna högt på dagordningen.

Att fängsla journalister och publicister för deras arbete är oacceptabelt. Sverige ska vara tydligt i sitt försvar av mänskliga rättigheter, pressfrihet och yttrandefrihet, samt verka för frigivning av samvetsfångar och förföljda journalister världen över.

1. Vilka konkreta förslag har ert parti för att stärka journalisters möjlighet att få ut allmänna handlingar och granska myndigheter?

Allmänna handlingar ska som huvudregel kunna lämnas ut digitalt, onödiga avgifter ska undvikas och myndigheter ska ha tydliga krav på skyndsam handläggning. Ett konkret exempel vi driver är att offentlighetsprincipen ska gälla för alla skolhuvudmän utan undantag och att arkiveringsskyldighet ska gälla för alla huvudmän i skolan så att viktig samhällsinformation inte försvinner. Journalister ska inte behöva mötas av krångliga avgiftssystem, utdragna processer eller bolagsstrukturer som gör granskning svårare.

2. Vilket ansvar har staten för att säkra oberoende lokal journalistik i hela landet? Vilka förändringar vill ni göra av exempelvis mediestöd, distributionsstöd eller andra insatser mot så kallade vita fläckar?

Fri och granskande journalistik i hela landet är avgörande för demokratin. Miljöpartiet vill ha ett starkt, långsiktigt och teknikneutralt mediestöd som både stärker lokal och regional nyhetsförmedling och värnar mediemångfalden. Miljöpartiet vill stärka mediestödet jämfört med idag, med fokus på att motverka vita fläckar och ge förutsättningar för utgivning av små och medelstora rikstäckande nyhetstidningar.

3. Vilka konkreta åtgärder vill ert parti genomföra för att skydda journalister mot hot, hat och trakasserier? Bör polis, åklagare eller andra myndigheter få ett tydligare uppdrag i dessa frågor?

Hot, hat och trakasserier som tystar journalister är ett hot mot demokratin. För Miljöpartiet är det viktigt att stärka rättsväsendetens förmåga att utreda och lagföra brotten, samtidigt behöver polisen och åklagare utökad kunskap om brott som riktas mot journalister och redaktioner. Vi vill också stärka stödet till de som utsätts, exempelvis genom stöd för säkerhetsanalyser och insatser till mindre redaktioner, fortsatt kunskapsutveckling och insatser via Brottsofferjouren och Brottsoffermyndigheten. Dessutom behövs en ny samlad strategi mot desinformation och näthat och skarpare krav på plattformarna att ta bort och utreda innehåll som är direkt olagligt.

4. Anser ert parti att skyddet mot rättsprocesser som används för att tysta granskande journalistik, så kallade SLAPP-processer, är tillräckligt i Sverige? Svara ja eller nej, och ange om ni vill stärka skyddet även i rent svenska tvister.

Nej, skyddet mot SLAPP-processer är inte tillräckligt. Vi är glada att EU antagit ett anti-SLAPP-direktiv, den så kallade Daphne-lagen, men hade gärna sett ännu hårdare regler. Vi ville till exempel att det ska vara möjligt att lägga ner/avvisa mål i ett tidigt skede om domstolen finner talan ogrundad, skydda journalister mot orimliga rättegångskostnader och ge bättre stöd till mindre redaktioner och frilansjournalister. Miljöpartiet vill att EU:s anti-SLAPP-regler genomförs ambitiöst i Sverige. Journalister och redaktioner ska inte kunna tystas genom kostsamma eller utdragna rättsprocesser vars syfte är att kväva oberoende granskning.

5. Vill ert parti ändra lagen om avbildningsförbud vid skyddsobjekt så att journalister inte riskerar straff för legitim nyhetsrapportering? Svara ja eller nej, och utveckla gärna.

Skyddsobjekt kan behöva ett starkt skydd, särskilt i och med dagens försämrade säkerhetsläge. Samtidigt är det viktigt att skyddet inte orimligt inskränker på tryck- och yttrandefriheten. Miljöpartiet driver i dagsläget inget konkret förslag, men vi är öppna för att införa ett tydligare undantag för journalistisk verksamhet i de fall där publiceringen är legitim i ett demokratiskt samhälle och inte röjer skyddsvärda uppgifter. Journalister ska kunna dokumentera samhällsviktiga händelser, myndighetsutövning och kriser utan att avbildningsförbud används på ett sätt som hindrar legitim granskning.

6. Vad bör Sverige göra för att bidra till att Dawit Isaak och Gui Minhai frigges?

Miljöpartiet anser att Sverige bör agera mer kraftfullt för att Dawit Isaak och Gui Minhai ska frigges. Båda är svenska medborgare som hålls fängslade av auktoritära regimer utan respekt för rättssäkerhet, pressfrihet eller mänskliga rättigheter. Regeringen bör driva fallen på högsta politiska nivå, i varje bilateral kontakt med Eritrea och Kina, och samtidigt samla EU bakom gemensamma krav och tydliga konsekvenser. Sverige ska kräva konsulärt tillträde och omedelbar frigivning, samt stå upp för alla journalister, förläggare och människorättsförsvarare som tystas för sina ord i Kina, Eritrea och andra länder i världen.

1. Vilka konkreta förslag har ert parti för att stärka journalisters möjlighet att få ut allmänna handlingar och granska myndigheter?

Mediernas oberoende måste värnas. Liberalerna vill försvara den svenska tryck- och yttrandefrihetslagstiftningen och stärka yttrande-, tryck- och pressfriheten. Vi vill också inrätta en fristående fond för att stödja granskande journalistik.

Ett konkret sätt att stärka insynen är att låta offentlighetsprincipen omfatta fler verksamheter som finansieras med skattemedel. Liberalerna har därför drivit att offentlighetsprincipen ska införas för friskolor. Det innebär att journalister och allmänhet ska kunna få insyn i exempelvis skolornas ekonomi, lärartäthet och betyg på liknande sätt som i kommunala skolor.

2. Vilket ansvar har staten för att säkra oberoende lokal journalistik i hela landet? Vilka förändringar vill ni göra av exempelvis mediestöd, distributionsstöd eller andra insatser mot så kallade vita fläckar?

Staten ska skapa långsiktiga förutsättningar för oberoende lokal journalistik utan att styra innehållet. Det kräver väl utformade mediestöd och insatser mot vita fläckar. Liberalerna vill också stärka public service genom ökade resurser till SVT, SR och UR och genom att skydda deras oberoende i grundlagen. Mediestödet har nyligen förändrats för att förbättra förutsättningarna för lokal journalistik, vi följer utfallet av förändringen noga och är beredda att göra mer om det behövs.

3. Vilka konkreta åtgärder vill ert parti genomföra för att skydda journalister mot hot, hat och trakasserier? Bör polis, åklagare eller andra myndigheter få ett tydligare uppdrag i dessa frågor?

Hot mot journalister är angrepp på demokratin. Det straffrättsliga skyddet har redan stärkts genom en särskild straffskärpningsgrund för brott som riktas mot journalister på grund av deras arbete. Ja, polis och åklagare bör få ett tydligare uppdrag: yrkesmotivet ska registreras, riskbedömningar göras snabbt och påverkansbrott prioriteras och följas upp.

4. Anser ert parti att skyddet mot rättsprocesser som används för att tysta granskande journalistik, så kallade SLAPP-processer, är tillräckligt i Sverige? Svara ja eller nej, och ange om ni vill stärka skyddet även i rent svenska tvister.

EU:s anti-SLAPP-direktiv, som ger processrättsliga skyddsverktyg mot strategiska rättsprocesser med gränsöverskridande inslag, implementeras i svensk lag under 2026. Det är ett viktigt steg. Huruvida skyddet är tillräckligt i rent svenska tvister utan EU-koppling är en fråga vi anser behöver utredas. Vi är principiellt positiva till att pröva om liknande mekanismer behövs även i inhemska mål – att välbeställda parter ska kunna trötta ut journalister i kostsamma processer enbart för att tysta granskning är ett demokratiproblem oavsett om det sker nationellt eller gränsöverskridande.

5. Vill ert parti ändra lagen om avbildningsförbud vid skyddsobjekt så att journalister inte riskerar straff för legitim nyhetsrapportering? Svara ja eller nej, och utveckla gärna.

Liberalerna har i dagsläget inte tagit ställning till en förändring av lagen. Avbildningsförbudet ska kunna skydda totalförsvaret och andra säkerhets känsliga verksamheter, men reglerna ska samtidigt inte begränsa legitim journalistik mer än vad säkerhetsintresset kräver. Lagstiftningen är relativt ny och vi kommer noga att följa hur praxis utvecklas. Om det visar sig att reglerna i onödan försvårar legitim nyhetsrapportering är vi beredda att överväga förändringar för att stärka journalisters möjligheter att verka.

6. Vad bör Sverige göra för att bidra till att Dawit Isaak och Gui Minhai frigges?

Liberalerna har under lång tid drivit på för ett starkare svenskt engagemang i dessa frågor. Vi menar att Sverige måste fortsätta att vara tydligt och uthålligt i sina krav, både bilateralt och genom EU och FN. Kritiken mot regimer som kränker mänskliga rättigheter får aldrig tonas ned av hänsyn till handelsrelationer eller andra intressen. Att Sverige håller fast vid kraven på frigivning, oavsett omvärldsläge, är en liberal grundsats.